

ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Міщанчук В.В.

вихователь-методист,

*КЗ «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 158 комбінованого типу
Харківської міської ради»*

ПЛЕКАЙМО ПАТРІОТІВ

*«Як у маленького деревця турботливий садівник
укріплює корінь..., так і педагог повинен турбуватися
про виховання у своїх дітей почуття безмежної
любові до України..., вірності великим традиціям».*

В. О. Сухомлинський

Патріотичне виховання – одна із складових систем гармонійного розвитку дошкільника.

Патріотизм на даний час є нагальною потребою держави, якій необхідно, щоб усі діти стали національно свідомими громадянами – патріотами, здатними забезпечити країні гідне місце в цивілізованому світі.

Актуальність патріотичного виховання зумовлюється водночас процесом становлення України як єдиної політичної нації. В умовах поліетнічної держави, воно покликане сприяти цілісності, соборності України, що є серцевиною української національної ідеї. Оскільки патріотизм набуває нині особливого значення, відтак виникає гостра потреба у розробці системи роботи з дітьми дошкільного віку щодо формування у них основ патріотичного виховання, яка б дала можливість для всебічного розвитку особистості майбутнього громадянина – патріота України.

Українські науковці І. Бех, К. Чорна стверджують, що патріотизм – це любов до Батьківщини, українського народу, турбота про її та своє благо, сприяння становленню й утвердженню України як суверенної, правової, демократичної, соціальної держави, готовність відстояти її незалежність, служити, захищати її, розділити свою долю з її долею.

Нормативно-правові документи, що регламентують діяльність сучасного дошкільного навчального закладу, наголошують на важливості та потребі здійснення патріотичного виховання дітей дошкільного віку (Закон України «Про дошкільну освіту», Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки, Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді, затверджена наказом МОН України від 16.06.2015 р. № 641).

Одним із завдань дошкільної освіти, визначених у статті 7 Закону України «Про дошкільне виховання» є виховання у дітей любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей Українського народу, а

також цінностей інших націй і народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля.

Базисом патріотичного виховання є певна сума знань окреслена державним стандартом дошкільної освіти в Україні – Базовим компонентом дошкільної освіти та парціальною Програмою національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку «Україна – моя Батьківщина».

Патріотизм – складне і багатогранне поняття, один із найважливіших компонентів індивідуального та суспільного способу життя.

З чого починається Батьківщина для дитини та в якому віці, ми, педагогічні працівники дошкільних навчальних закладів, повинні розпочати роботу щодо виховання основ патріотизму у маленьких громадян нашої країни?

Виховання любові до Батьківщини – завдання надзвичайно складне, особливо, коли мова йде про дітей дошкільного віку, тому важливо правильно визначити віковий етап, на якому стає можливим активне формування у дітей патріотичних почуттів. Найсприятливішим для початку систематичної роботи щодо патріотичного виховання є середній дошкільний вік (5-ий рік життя), коли особливо активізується інтерес дитини до соціального світу та суспільних явищ.

Патріотичне виховання дошкільнят має вирішувати широке коло виховних завдань, а саме:

- виховання любові та поваги до членів своєї сім'ї, родини, бажання піклуватися про них;
- ознайомлення з рідним краєм (містом, селом), природним оточенням та його визначними місцями;
- формування знань про Україну як велику суверенну державу, її столицю.
- виховання любові до державної мови та заохочення дітей до спілкування українською мовою. Ми повинні навчити дитину відчувати красу, мелодійність української мови.
- формування знань про народні обереги – символи (рушник, віночок, український національний одяг, рослинні символи (калина, верба, барвінок);
- ознайомлення з державною символікою (Державний Герб, Прапор, Гімн України);
- ознайомлення з традиціями і культурою свого народу;
- формування знань про людство (українці та інші національності, що живуть в Україні – складова частина людства) та виховання толерантного ставлення до представників інших національностей, до ровесників, батьків, інших людей.
- виховання шанобливого ставлення до людини-трударя та результатів її праці; захисників Вітчизни.

Важливим напрямом патріотичного виховання дошкільників є залучення дітей дошкільного віку до народознавства. Ми повинні навчити дітей розуміти та поважати споконвічні народні традиції, звичаї українського народу.

Серед форм і методів роботи національно-патріотичного виховання пріоритетна роль належить таким методам: організоване спостереження за навколишньою дійсністю, вміло поєднане з читанням творів художньої

літератури, слуханням української дитячої музики; ознайомлення з основними видами українського народного мистецтва (твори живопису, українська вишивка, вироби народно – прикладного мистецтва, предмети побуту); ознайомлення дітей з народними іграшками; широке використання народних ігор, малих жанрів українського народного фольклору (загадки, прислів'я, колісанки, забавлянки, скоромовки, лічилки).

Залучення дітей до народної творчості, мистецтва, безпосередня участь в народних традиційних святах, виховують патріотичні почуття, почуття гордості за свою країну.

Звертаючись до надбань видатного українського педагога-новатора Василя Олександровича Сухомлинського, справжнього громадянина нашої держави, можна упевнитись в тому, що виховання патріотичних почуттів у дітей не втрачає актуальності в наш час. Тому дуже доцільним є використання в роботі з дітьми творів В. О. Сухомлинського.

Важлива роль у формуванні патріотизму належить сім'ї. Завданням дошкільних навчальних закладів є залучення батьків до активної участі в освітньому процесі, організації та проведенні виховних заходів. Батьки мають стати не тільки гостями, вони мають бути активними учасниками на різноманітних святах та розвагах патріотичного спрямування, безпосередньо впливати на дітей своїм досвідом та своїм прикладом.

Отже, впроваджуючи патріотичне виховання в систему роботи дошкільного закладу, ми можемо бути впевнені, що наші вихованці виростуть справжніми патріотами Української держави, які люблять свою Україну і пишаються нею.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про дошкільну освіту».
2. Каплуновська О.М., Кичата І.І., Палець Ю.М. «Україна – моя Батьківщина». Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку // Тернопіль, 2016. – 72 с.
3. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) // Вихователь-методист дошкільного закладу. Спецвипуск, 2012. – 63 с.
4. Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років // Київ, 2016 – 303.
5. Богуш А.М., Н.В. Лисенко «Українське народознавство в дошкільному закладі» // Київ «Вища школа», 1994. – 398 с.
6. Бех І. «Патріотизм має бути дієвим». Журнал «Дошкільне виховання» № 8, 2016. – 2-3 с.